

הדלקת הנר; 16:26
ציאת השבת; 17:27

עלון מס' 293
ו' כסלו ה'תשע"ד
ויצא

"מחודדין בפיר"...

שיהיו דברי תורה

"ולא נתנו א-לוהים להרע עמדי"

משל לעשיר, שהיה לו בן יחיד תלמיד חכם, שהיה יושב כל היום בישיבה על התורה.. היה אותו הבן מטופל בבנים ובבנות. את כל צרכיו היה מקבל מדי אביו העשיר, מזון, כסות ומנעלים.. בהגיע בתו לפרקה נפגש בן העשיר עם שדכן והלה הציע הצעות שונות... אחת מהן ישרה בעיניו. מיהר השדכן להפגיש בין שני המחותנים... "כמה נדוניה אתה נותן לבתך?" -שאל אבי החתן את בן העשיר. "בע"ה" -אמר האיש- "אתן לבתי סך שלושת אלפים רובל כסף."

"אין אני מתרגש כלל מדבריו" - לחש המחותן לאוזן השדכן - "הרי יודע אני כי אין לו פרוטה לפרוטה, וכל מה שיש לו הוא מתנת חנם מאביו, ולכן אין חשיבות להבטחותיו... אם הייתי שומע הבטחה זו מאביו העשיר או אז היה הדבר שונה בתכלית".

כן הוא בנמשל, אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם כן הכריזו עליו מלמעלה.. על כן אין בכוחו של שום אדם להרע או להיטיב עם זולתו אלא אם כן היה זה רצון זה רצון הקב"ה..

הכל מאיתנו יתברך...
מתוך 'משלי המגיד מדובנא זצ"ל'

"הפעם אודה את ה' הפע"ם ראשי תיבות הסר ממך עקשות פה. ובכך תזכה ל-"אודה את ה'". מתוך 'ומתוק האור'

"ונתן לי לזום לאכול ובגד ללבוש"

מעשה ביורש העצר שאביו מת והוא עלה על כס המלכות. האלמנה, שהיתה עכשיו למלכה-האם, ביקשה להנחות את בנה בצעדי הראשונים בתפקידו הרם. פנתה אליו ושאלתו: "בני יקירי, מהן המטרות הניצבות לגד עיניך?" ענה בהתלהבות: "אפעל להיטיב לעם, לשפר את מצבו, לעשותו מאושר".

"נפלאים הדברים" -ענתה האם. "תחזקנה ידיך ולוואי שכל שאיפותיך יתגשמו. אבל יש לי בקשה... יש לחוג את עלייתך לשלטון. צווה ויכינו משתה רבתי וצווה בכל רחבי הממלכה שהכל מוזמנים והכניסה חנם, אך בתנאי אחד.. כדי שהשמחה תהיה שלימה, שלא יבוא למשתה אלא אדם מאושר, אדם שלא מעיבה על חייו כל דאגה..."

אמר הנסיך: "דברך יציב לי, כרצונך יעשה!"

נערך משתה מפואר... ואיש לא הגיע... אין אדם מאושר... וזה הלך שביקשה האם להעביר לבנה: אל תשגה באשליות, לא תוכל לשנות את העולם... האומנם?! לא. אין זה מדויק.. אדם פגש את הסבא מנובהרדוק, מגדולי תנועת המוסר. תוך כדי שיחה הצביע הסבא על זוג שהיה שקוע בשיחה והם מחייכים... ונראים מאוד מאושרים.

אמר הסבא: "הם נראים מאושרים? אין זו אלא העמדת פנים... כל אחד וצרותיו הוא..." והוסיף: "אנשים רבים הכרתי בחיי לאלפים... מכולם הכרתי רק אדם אחד מאושר - את ר ישראל מסלנט זצ"ל. רק צדיק מסוגל להיות שמח ולהסתפק במועט.. התורה מחנכת אותנו לכך".

מתוך מעין השבוע

עם פלאוניה - יאין קנשיות, וכלי פלאוניה - יאין חיים!
הפסח חיים זצוק"ל

"זה עשרים שנה אנכי עומך רזולך ועזיך לא שכלו ואילו צאנך לא אכלתי" מהשגחתו יתברך שלא שיכלו, מזה תדע "שאיני צאנך לא אכלתי" כי לא יעשה הקב"ה ניסים לגנב... האלשיך הקדוש זצ"ל

"הגידה לי מה מישפרתך"
"גיע כפוך כי תאכל..." - אם מוכרח אתה לצאת לעבודה היזהר ש"גיע כפוך כי תאכל", תשקיע שם רק את הידיים ולא את הראש, כי הראש צריך להיות שקוע בעבודת ה' ובלמוד תורה. העבודה היא האמצעי להגיע למטרה: לימוד תורה. כאשר האדם יוצא לפנסיה כבר קשה לו ללמוד תורה, ואם לא עכשיו אימתו.. מתוך 'לבוש יוסף'

פינת ההלכה

הרב דב ניסים שלי"א,
ראש כולל "פורת יוסף"

זהירות במצות מזוזה

בכדי שיקיים האדם מצות מזוזה כראוי, צריך האדם לידע מאימתי לקובעם והאם יכול להסירם. וכן, לדאוג שמזוזותיו יהיו כשרות בכל עת. ולפיכך:

א. צריך לבדוק את מזוזות ביתו פעם אחת בכל שלש שנים ומחצה. וכשחוזר לקובעם בפתחי ביתו מברך "לקבוע מזוזה". ואם חזר וקבעם לאחר זמן קצר ולא הסיח דעת מהם, אין צריך לברך.

ב. אם נפלה המזוזה מעצמה ממזוזת הפתח וחוזר לקובעה, אין צריך לברך, אלא אם כן התמהמה זמן ממושך וכבר הסיח דעת ממנה.

ג. אם הסיר את מזוזות הבית ומסרם לבדיקה ואין לו מזוזות חליפיות לקבעם בינתיים, רשאי לדור בינתיים בבית, אך עליו להשתדל לחזור ולקבעם במהירות האפשרית כדי שלא יבטל ממצות מזוזה.

ד. מזוזה שנכתבה בכתב אשכנזי כשרה גם לספרדים, וכן להיפך. ומכל מקום טוב להדר ולקחת מזוזה הכתובה כפי מנהג אבותיו.

ה. מי שעובר לגור בבית אחר, אסור לו להסיר את המזוזות, אלא אם כן יכנס גוי לדור בבית או שרוצים להרוס את הפתחים. אבל מותר לו לקחת את המזוזות שלו אם הם מהודרות ויקרות, ולקבוע במקומם מזוזות אחרות כשרות.

ו. אין להתיר לתלות מזוזה על הצוואר בשרשרת כעין קמיע למזל ושמירה או לתלותה במכונית (שהרי זו מצות הבורא יתברך ולא קמיע או סגולה).

ז. השוכר בית בארץ ישראל, חייב השוכר לקבוע בה מזוזה מיד. והשוכר בית בחוץ לארץ פטור ממזוזה כל 30 יום, אבל הקונה בית בחוץ לארץ חייב במזוזה מיד.

"ויקחו באבני הבקום"

האבנים נעשו אבן אחת (רש"י)

שואלים: אם כבר נהפכו לאבן אחת, מדוע לא נהפכו לכרית, שיהיה לו נוח?

מכיון שהאבנים נעשו אבן אחת ע"י מריבה, ולכן לא זכו להפוך לכרית, שממריבה לא תצא טובה גמורה. כמה רעה היא המחלוקת...

מתוך 'לבוש יוסף' בשם הגאון מוילנא זצ"ל

"וירא ה' כי שנואה לאה"

יעקב לא שנואה חלילה, אלא שנואה על עצמה, כדרכו של צדיק, שתמיד רואה ומחפש בעצמו את הפגמים שרוצה הוא לתקן..

עלינו לשפר את המידות..

ר' שמחה בונים מפשיסחא זצ"ל

רחל אמנו ויתרה לאחותה לאה ונתנה לה את הסימנים, ועל ידי זה לאה התחתנה עם יעקב אבינו ראשונה. בזכות מעשה זה של רחל אמנו זכינו שהקדוש ברוך הוא יגאל אותנו כמו שנאמר "קול ברמה נשמע נהי בכי תמרורים רחל מבכה על בניה... מנעי קולך מבכי ועיניך מדמעה כי יש שכר לפעולתך ושבו מארץ אויב".

כל זה אמת ויציב, אך הבה נתבונן, האם רחל יכלה שלא לוותר? ודאי שכן, ומה היה קורה אז? האם לאה לא היתה אשתו של יעקב אבינו, רק רחל? לא ולא! כתוב "ויזכור א-להים את רחל וישמע אליה א-להים ויפתח את רחמה". מה הוא זכר? פירש רש"י "זכר לה שמסרה סימניה לאחותה ושהיתה מצירה שלא תעלה בגורלו של עשוי, שמא יגרשנה יעקב לפי שאין לה בנים, ואף עשוי הרשע כך עלה בלבו חשש שאין לה בנים" ומחמת כך פקד אותה.

נמצא שאם רחל לא היתה מוסרת את הסימנים היא היתה נשארת עקרה ואז אחרי עשר שנים יעקב אבינו היה מגרש אותה ולוקח את לאה... ומה היה קורה עם רחל? היתה נעשית אשתו של עשוי הרשע. רחל אימנו בחרה בטוב, ויתרה לאחותה ומחמת היותו זכתה לילדים וגם בזכותה תהיה כל הגאולה העתידה! כי אדם אינו יכול לשנות את ההיסטוריה, הקב"ה קובע מה יהיה ואדם יכול רק להשתדל לבחור להיות טוב, לעשות את המוטל עליו, יעזרנו הקב"ה להיות חלק מההיסטוריה של הקב"ה יתברך בעולם... מתוך 'ומתוך האור'

"התזות א-להים אנכי אשר בנע מיום פרי בטן"

נתאר לעצמנו מה עולה בדעת בני זוג אשר במשך שנים לא נפקדו בילדים. במשך שנים דרשו ברופאים ופונים אל צדיקים..

אם יום אחד יבוא צדיק לעיר ויתפלל עליהם ויפקדו בזרע של קיימא, יחשבו ודאי לתומם שאילו היו פוגשים את הצדיק הזה כמה שנים קודם היו נענים אז...

על זה אומר שלמה המלך, כי לא כך הדבר אלא 'עת ללדת' - העת הביאה את הסיבה ולא הסיבה הביאה את העת. כלומר מחמת שהגיע זמנם להיושע, שלח להם ה' צדיק שיסייע להם ע"י תפילתו. אילו היה מגיע הצדיק שנים לפני כן, לא היה פועל מאומה כמו ששאר הצדיקים לא פעלו.. כן הדבר כאשר רואה אדם אנשים יוצאים ללוות מת והוא אינו מכירו, מיד הוא מתעניין בן כמה שנים היה הנפטר. כאשר שומע שנפטר בזקנותו חושב בליבו שהזיקנה היא סיבת מותו. אם אומרים לו שהוא נפטר בבחרותו, מיד שואל מהי סיבת המוות, משום שרוצה לתלות המוות בסיבה כלשהיא.

לכן אמר שלמה המלך 'עת למות', הואיל ובא עת פקודתו למות, הביא לו הקב"ה הסיבה שממנה ימות. אילו לא היה עתה עת מותו כל הסיבות וכל החוליים לא היו ממיתים אותו..

הכל מאיתו יתברך...

מתוך 'אוצרות התורה'